

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Baltay Levente ügyvéd által képviselt felperesnek a Szepesi és Társai Ügyvédi Iroda (1222 Budapest, Nagytétényi u. 29. ügyintézők: dr. Szepesi István és dr. Feldmayer Lea ügyvédek) által képviselt alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása és járulékai iránt a Fővárosi Bíróság előtt 8.P.632.410/2004. számon megindult és a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.170/2007/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 36. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem tárgyában meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítélet megállapította: az alperes megsértette a felperes szerzői személyhez fűződő jogát azzal, hogy az „Élem az életem” című zeneművet a felperes engedélye nélkül megváltoztatta és a megváltoztatott zeneművet használta fel a „... show” című műsorban. Kötelezte az alperest 150.000 forint nem vagyoni kártérítés és ennek 2004. január 15-től a kifizetésig terjedő időre járó törvényes mértékű kamata megfizetésére. A felperes ezt meghaladó keresetét elutasította és a felperest az alperes javára 96.000 forint perköltségben marasztalta. A le nem rótt eljárási illetékből a felperest 430.000 forint, az alperest 20.000 forint megfizetésére kötelezte.

A jogerős ítélet által megállapított tényállás szerint az „Élem az életem” című dal zeneszerzője .., míg szövegírója a felperes. A felperes egyben, mint a Vénusz zenekar tagja, a zenemű

hangszerelésében is részt vett. Az alperes az általa üzemeltetett .. televíziós csatornán 2001. óta sugározza a .. show című televíziós műsort. E műsorhoz, valamint a műsor reklámjához az alperes hosszabb időn keresztül felhasználta az „Élem az életem” című dal egy megváltoztatott, szöveg nélküli és áthangszerelt részletét. A felperes a mű megváltoztatásához nem járult hozzá. Az alperes 2001. óta a zenemű felhasználása után az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Egyesület részére jogdíjat fizetett.

A jogerős ítélet a szerzői jogsértés megállapítása és nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt előterjesztett kereset alapján - a Szerzői Jogi Szakértői Testület (SZJSZT) szakértői véleményét figyelembe véve - megállapította, hogy a felperes szerzeményének engedély nélküli megváltoztatása és a .. show című műsorban való felhasználása a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szjt.) 13. §-ába ütköző módon megsértette a szerzőnek a mű integritásához fűződő személyiségi jogát. A jogerős ítélet indokolása szerint az Szjt. 13. §-a két fordulattal szabályozza a mű egységéhez fűződő szerzői személyiségi jogot. Első fordulataiban, egyéb törvényi feltétel nélkül, a szerző személyhez fűződő jogát sértőnek minősíti a mű minden torzító, csonkító, azaz a mű lényegét érintő megváltoztatását, amely - a szakértői vélemény szerint is - az alperes cselekménye folytán kétséget kizáróan megvalósult.

A jogszabály második fordulata ugyanakkor jogsértőnek minősíti a mű olyan megváltoztatását vagy megcsonkítását, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes. Az Szjt. 13. §-ának e fordulata is megvalósult az alperes cselekménye folytán, mert a megcsonkított zeneműnek a Mónika show című műsor főcímében való felhasználása folytán a mű szellemi egysége megváltozott. A szöveg elhagyása mellett áthangszerelt mű ugyanis az adott bulvár műsor főcíméhez bejátszva már nem hordozta azt a gondolatíságot, amelyet a szerzők művükkel kifejezésre akartak juttatni. A műnek a szellemiségétől idegen, közismerten bulvár műsorhoz való társítása ezért annak ellenére jogsértő felhasználást jelent, ha arra a közös jogkezelő szervezet esetleg engedélyt adott. Az Artisjus Egyesület ugyanis a mű ilyen módon való felhasználását az Szjt. 28. § (2) és (3) bekezdés alapján nem engedélyezhette. A mű lényegét érintő megváltoztatása az Szjt. 50. § alapján sem minősül jogszerű átdolgozásnak, erre (önmagában) a szerzőtől származó felhasználási engedély sem jogosítja a felhasználót. Mindezekre tekintettel az Szjt. 13. §-ába ütköző jogsértést az Szjt. 94. § (1) bekezdés a) pont alapján, az alperes terhére megállapította.

A jogerős ítélet az Szjt. 94. § (2) bekezdés, a Ptk. 339. § (1) bekezdés és a Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdés alapján kötelezte az alperest a felperes szerzői személyhez fűződő jogának megsértése miatt a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálásaként, nem vagyoni kár megtérítésére. A jogerős ítélet a Pp. 163. § (3)

bekezdés alapján külön bizonyítás nélkül, köztudomású tényként elfogadta a jogsértés jellege és körülményei mérlegelésének eredményeként, hogy a felperest a mű jogosulatlan megváltoztatása miatt érte olyan hátrány, amely indokolja javára nem vagyoni kárpótlás megítélését. A mű engedély nélküli és gondolatiságával nem egyező műsorban történő felhasználás ugyanis szakmai téren és az adott műfajt kedvelők körében hátrányt jelent a felperes számára. A szerzői mű leértékelődésével és közvetve a szerző hátrányos megítélésével jár, ha a művet nem a szándékolt gondolatisággal, a maga egységében jelenítik meg, hanem az egy bulvár műsor szignáljaként hangzik fel és a művet az ilyen jellegű műsor tartalmához kapcsolják. A nem vagyoni kár összegét a jogsértés hatását mérlegelve állapította meg a másodfokú bíróság.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással, az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének a teljes elutasítását. A felülvizsgálati kérelem álláspontja szerint az Szjt. 13. § alapján a szerző személyhez fűződő jogát önmagában nem a mű megváltoztatása sérti, hanem csak az a megváltoztatás, amely a szerző becsületére vagy jóhírnevére sérelmes. E szerint tehát nem a felhasználás módjának van jelentősége, hanem a megváltoztatás folytán bekövetkező, a szerző becsületére és jóhírnevére sérelmes hatásnak. A jogerős ítélet ezzel szemben, jogszabálysértően, a felhasználás módja miatt állapította meg az Szjt. 13. § megsértését. Állította továbbá, hogy a felperes nem vagyoni hátrány bekövetkezését nem bizonyította és az a körülmény, hogy a mű megváltoztatása miatt esetleg jogosan felháborodott, önmagában kártérítésre nem adott alapot az EBH. 1999/100. szám alatt közzétett eseti döntés szerint sem.

A felperes a jogerős ítélet hatályban való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Az Szjt. 13. § szerint a szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása vagy más olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes.

A jogerős ítélet helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a mű lényeges vonásainak a szerző engedélye nélküli megváltoztatása, eltorzítása vagy megcsonkítása - függetlenül annak további esetleges hátrányos következményeitől - sérti a szerzőnek a mű integritásához fűződő személyiségi jogát. A perbeli esetben a felperes szerzeményének engedély nélküli lerövidítése, áthangszerelése és a szöveg elhagyása a mű lényegét érintő olyan eltorzítása, illetve megcsonkítása, amely önmagában sérti a szerző személyhez fűződő jogát.

Ezen túlmenően a mű egyéb olyan megváltoztatása vagy megcsorbítása, amely a szerző becsületét vagy hírnevét is sérti, ugyancsak a mű integritásához fűződő jog megsértésének minősül. Téves az alperesnek az az álláspontja, hogy a szerzői műnek a becsület vagy hírnév sérelmével járó megváltoztatása vagy megcsorbítása a felhasználás módjától független, önmagában értékelendő folyamat és ekként kell eredményeznie az egyéb sérelem bekövetkezését. A mű tartalmi és formai egységének kérdése és a művön engedély nélkül végrehajtott változtatás megítélése ugyanis a felhasználás módjától nem különíthető el. Önmagában - a mű felhasználása, azaz a nyilvánossághoz való közvetítése nélkül - ezért általában nem is értelmezhető a szerzői jogsértés. Ebből következően a felhasználás módja is jelentheti a mű olyan mértékű eltorzítását vagy megcsorbítását, amely a becsület vagy hírnév sérelmét eredményezi. Ezért jogszabálysértés nélkül állapította meg a jogerős ítélet, hogy a perbeli műnek a szándékolt mondanivalójától, szellemiségétől eltérő műsorban való, engedély nélküli felhasználása, mint a mű tartalmi ismérveinek csorbítása, sértette a szerző hírnevét is.

A jogerős ítélet tehát a szerzői személyhez fűződő jog megsértését jogszabálysértés nélkül állapította meg.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelem álláspontjától eltérően nem feltételezésekre alapítottnak és nem a felperes jogos felháborodása, bosszúsága miatt, hanem a Pp. 163. § (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával, köztudomású tényként állapította meg, hogy a felperest a műve jogosulatlan megváltoztatása és igen nagy gyakoriságú felhasználása miatt szerzői minőségében hátrány érte. Ezért - függetlenül attól, hogy a felperes zenei karrierje törést kifejezetten nem szenvedett - a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül marasztalta az alperest nem vagyoni kártérítésben.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletnek a felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdés szerint köteles az alperes a felperes jogi képviselétével felmerült felülvizsgálati eljárási költséget megtéríteni.

Budapest, 2008. március 19.

Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, dr. Mészáros Mátyás sk. előadó bíró, dr. Tálné dr. Molnár Erika sk. bíró

Vné

A kiadmány hitelél:

tisztviselő